

entrevista

XAVIER ALIAGA

Alba Dalmau

«El conte no s'acaba fins que el llegeix el lector i hi posa de la seva part»

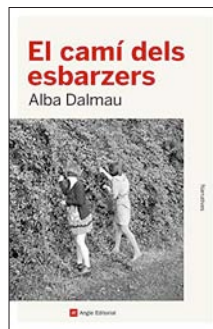
Malgrat la seua joventut, Alba Dalmau (Cardedeu, Vallès Oriental, 1987), escriptora i professora d'escriptura creativa, ja havia deixat empremtes literàries d'interès, com ara la novel·la 'Bategant', escrita després d'una estada als Estats Units que el recent 'El camí dels esbarzers' confirma amb escreix. Històries universals i entrelaçades ubicades a Sandville, un llogaret nord-americà. Una proposta amb forteses i no poques singularitats.

En la concepció del llibre ha estat més decisiva la seua estada als Estats Units o lectures d'autores com Carson McCullers o Elisabeth Strout, entre més possibles referents?

—Doncs és una barreja. De fet, no és un llibre que vaig escriure quan vivia allà, tot era massa calent i recent. Va ser en tornar aquí que es va donar la confluència de les dues coses, la cristallització de l'experiència que havia viscut i la influència dels autors que havia descobert allà i que vaig continuar llegint, obres del gòtic sureny, del realisme brut... Inevitablement, l'últim llibre que fas és el reducte de les últimes lectures que has fet. I aquest és una mica el resultat: tota aquesta barreja acaba en *El camí dels esbarzers*.

—Sandville és una mena de no-lloc, que podria ser qualsevol indret dels Estats Units, la típica ciutat petita en la qual no sembla passar res però hi ha tot un món subterrani de frustracions i neguits.

—El que hi ha dels Estats Units és l'atmosfera, els noms, alguns referents, algunes imatges cinematogràfiques, com els *cowboys*... Recordo també que tenia molt presents els vestits de la sèrie *Mad men*. I és això, un petit *collage*, però no diria que la gent són

El camí dels esbarzers

ALBA DALMAU

Angle Editorial
Barcelona, 1019
Relats, 204 pàgines

nord-americans. He viscut a Arbúcies, conec Cardedeu i les de Sandville són petites experiències que podrien passar a qualsevol poble al món, no només als Estats Units o Catalunya. Es parla de l'amor, de la mort, de l'enveja, de la soledat, de la tristesa... És un poble del món.

—Certament, hi ha relats com "Un cowboy de debò" molt arrelats a l'univers de referència, però uns altres tenen un biaix universal, com ara "Tens gust de cantalup" o "Com una vespa allunyant-se".

—A mi em va quedar molt gravada una frase d'un curs d'escriptura, al qual acudia com alumna, que va dir una professora: si vols descriure el món, no explicaràs res; en canvi, si intentes explicar la història d'un poble, estaràs explicant el món. La literatura és això, anar del concret a explicar el genèric, l'universal. Necessites injectar els sentiments en persones molt definides, que estiguin en un espai molt definit, aquell lloc on agafar-te com a lector. Per això intento fer uns personatges amb molta personalitat. I un poble que, al final, tens la sensació de conèixer-lo una mica.

—Prova de la universalitat és la fotografia de la coberta, que pertany a un espai francès.

—Sí. M'agrada molt treballar amb altres arts. A l'anterior llibre, *Estàndards*, vaig treballar amb música, cada conte fa referència a un estàndard de jazz. Aleshores vaig conèixer el fotògraf Israel Ariño, que és català però fa moltes residències d'artistes a França. I la fotografia d'*El camí dels esbarzers* pertany a un projecte, "Terra incògnita", que ell va fer a la Bretanya francesa. No només amb la foto de la coberta, que dona nom al llibre; hi ha uns quinze contes que estan basats en les fotografies d'aquest projecte, vaig anar teixint un univers bastant similar. És un llibre que es llegeix com a volum de contes però que vaig acabar cosint perquè fos llegit com una novel·la. Però bàsicament és un recull de contes.

—Contes que, segons tinc entès, són homenatge a uns altres relats.

—Sí. No tenia la consciència d'estar fent un llibre per publicar, era un moment entre projectes, tenia poc temps, no podia entrar en una novel·la, anava fent diferents contes. I una de les coses que ens agrada als escriptors és experimentar i, en el fons, copiar dels grans referents, fent-los teus. Agafava estructures de contes clàssics, com "Un gat sota la puja" de Hemingway, "Un dia esplèndid pels peixos plàtan", de Salinger, "La broma",

de Txèkhov, per posar tres exemples. I a partir d'aquí, com ja tenia l'imaginari de Sandville fet, feia que els seus personatges passessin per la trama d'aquells relats tan coneguts. Per al lector és difícil de captar, perquè ho canvio molt tot, però sí ets molt fan d'aquests contes és possible que n'hi vegis alguna reminiscència.

—Hi ha un personatge del llibre que sura per sobre de la resta, la Sara Light, que connecta Sandville amb una certa modernitat representada per Nova York. A més, alguns dels millors relats la tenen com a protagonista, cas de "Com si observessin sigil·losament cinc panteres imprevisibles".

—Pot ser que la Sara Light tingui més pes, potser per un tema d'identificació. No vull dir que em senti com aquest personatge, però la meua trajectòria és la més similar a la seva, una dona de la meua edat que ve de viure a Nova York i torna a Sandville. En el moment que estava escrivint el llibre, venia de Nova York i tornava a Cardedeu, un poble molt petit. Durant un temps et sents fora de lloc, igual que quan arribes a Nova York. I pel que fa al conte, no ets el primer a dir-me que és un dels que en destaca més. Es tracta d'una metàfora molt senzilla per parlar d'una cosa molt complicada, com és el racisme.

—També tinc predilecció per "A Nova York, les noies s'amaguen les ferides sota el coloret". És com la constatació que Sara Light viu escindida entre dos mons.

—Exacte. És el conte que potser representa millor qui és la Sara Light. En cada conte hi ha la voluntat de trencar tòpics, que és el que hem de fer els escriptors. I en aquest cas era sobre la superioritat que senten les persones de ciutat sobre les del poble, quan no és així.

—Aquest relat és molt tancat, però n'hi ha d'altres que no tenen un final tan concloent, estic pensant en "El camí dels esbarzers". Hi ha una voluntat de deixar caselles buides per ser omplides pels lectors?

—Clar, un conte és un buit que tu construeixes i que no s'acaba fins que el lector el llegeix i hi posa de la seva part. Sí que és veritat que hi ha finals més tancats, però és maco deixar aquesta llibertat al lector perquè acabi d'omplir el relat. Tot i que, dins del meu cap, estan molt acabats, tinc molt clar com acaben. Per això els contes són més complicats de llegir, hi ha més feina per part del lector.